

samme tidspunkt og bør derfor foregå under ét.

c) folketingets valg af de 15 medlemmer sker på forskelligt retligt grundlag, idet 11 medlemmer efter landsskatteretsloven vælges for 6 år, medens 4 medlemmer efter en finansudvalgsskrivelse alene udpeges for indeværende finansår. Valgene bør derfor ske særskilt (men naturligvis hver for sig efter forholdstal) efter deres retsgrundlag.

Spørgsmålet er nu, hvorvidt grundlovens krav om forholdstalsvalg indebærer, at et af alternativerne må foretrækkes fremfor de øvrige. Hverken i den juridiske litteratur eller — efter det for justitsministeriet oplyste — i hidtidig praksis synes der at være taget udtrykkeligt stilling hertil, jfr. dog herved om valget af medlemmer til landsskatteretten i 1956 nedenfor side 5. Justitsministeriet skal på denne baggrund give udtryk for følgende opfattelse:

Det under a) beskrevne alternativ — der efter det for justitsministeriet oplyste er fremført af folketingssekretæren — kan umiddelbart synes mest nærliggende, fordi det i størst mulig grad tilgodeser en matematisk korrekt forholdsmæssig fordeling.

Efter justitsministeriets opfattelse vil et forholdstalsvalg på dette grundlag imidlertid give anledning til betydelige praktiske vanskeligheder, navnlig i tilfælde hvor valget sker i flere tempi og for forskellige perioder. Dette kan illustreres på følgende måde:

Tænker man sig f.eks., at der pr. 1. april 1974 skulle vælges 4 medlemmer af landsskatteretten (hvad der jo ville have været mulighed for) indtil 31. marts 1975 og 11 medlemmer pr. 1. juni 1974 for en 6-årig periode, indebærer den skitserede løsning, at de to valg skal give samme fordeling som ét samtidigt valg af 15 medlemmer. Det synes da nærliggende at antage, at de 4 først valgte medlemmer valgopgørelsesmæssigt er placeret som nr. 1-4, medens de 11 senere valgte er placeret som nr. 5-15. Dette forekommer dog uacceptabelt, idet de 4 medlemmer alene er valgt som midlertidige medlemmer for en begrænset periode. At lade de valgopgørelsesmæssigt 4 først valgte være midlertidige i stedet for de 4 sidst valgte vil på en urimelig måde kunne forrykke mandatfordelingen mellem de respektive valggrupper.

Der synes imidlertid ingen mulighed for

at lade valget pr. 1. april 1974 foregå som valget af nr. 12-15 (de 4 sidst valgte), idet dette ville forudsætte en fordeling på valggrupper af nr. 1-11. Bestemmelsen i forretningsordenens § 36, stk. 1, hvorefter der til valg af medlemmer til udvalg, kommissioner og hverv kan dannes valggrupper for en vis tid, indtil videre *eller for det enkelte tilfælde*, udelukker imidlertid, at der ved valget af 4 medlemmer pr. 1. april 1974 kan bygges på valggruppefordelingen ved det senere valg af 11 medlemmer pr. 1. juni 1974.

De praktiske vanskeligheder kompliceres yderligere, når valgperioden som for de faste medlemmer af landsskatteretten er længere end folketingsvalgperioden, idet den forholdsmæssige fordeling da skal foregå på grundlag af en (i reglen altid) uensartet sammensætning af folketinget.

Efter justitsministeriets opfattelse er der intet grundlag for at antage, at grundlovens § 52 skulle nødvendiggøre en valg måde, der giver anledning til sådanne praktiske vanskeligheder. Valget af 5 medlemmer til landsskatteretten i januar 1956 i forbindelse med en permanent udvidelse af rettens medlemstal er efter de foreliggende oplysninger heller ikke foregået på den nævnte måde. Justitsministeriet finder i øvrigt ikke, at grundlovsbestemmelsen overhovedet kan fortolkes som indebærende et krav om, at valg af medlemmer til et bestemt administrativt organ altid skal foregå som en helhed uden mulighed for en tidlig opdeling, hvorefter valgene sker efter forholdstal for hver periode for sig. Grundlovsbestemmelsen må dog ud fra et omgælsessynspunkt antages at være til hinder for en så udtømmende tidlig opdeling, at forholdstalsvalgmåden reelt bliver illusorisk, men dette er utvivlsomt ikke tilfældet i den foreliggende situation.

Fra grundlovens § 52 kan der næppe hentes noget argument med hensyn til valget mellem de to andre skitserede valgmuligheder (b og c). Afgørende er derfor alene en fortolkning af det retlige grundlag for folketingets valg af medlemmer til det pågældende administrative organ — i det foreliggende tilfælde landsskatteretslovens § 8, stk. 2, og finansudvalgets skrivelse af 20. marts 1974.

I den aktuelle situation falder nyvalget